

PŘEHLED VÝZKUMŮ

51

Brno 2010

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis *Peer-reviewed journal*

Ročník 51
Volume 51

Číslo 1–2
Issue 1–2

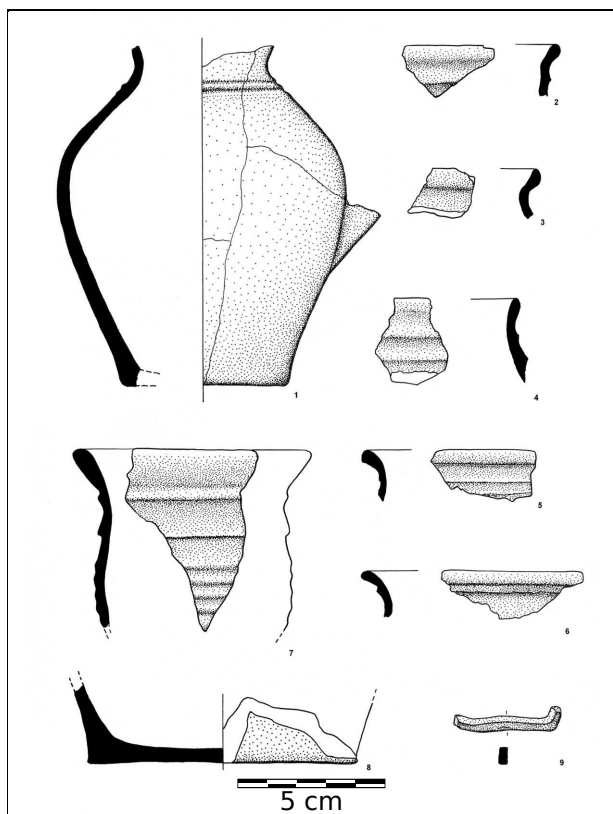
Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial Board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová, Rudolf Procházka, Jiří Juchelka, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek
Software Software	Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU Image Manipulation Program, 2.6.1 GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis Support System, 6.3.0 Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46 Kolektiv autorů 2005: L ^A T _E X 2 _ε
Fotografie na obálce Cover Photography	Bronzové artefakty nalezené v depotech na hradišti „Tabulová hora“ u Klentnice. Srov. studii A. Navrátila. Foto J. Špaček. <i>A foto of bronze artifacts found in hoards in the hill fort „Tabulová hora“ near Klentnice. See the study of A. Navrátil. Photo by J. Špaček.</i>
Adresa redakce Adress	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Královopolská 147 612 00 Brno E-mail: pv@iabrno.cz Webové stránky s pokyny pro autory: http://www.iabrno.cz/pv

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

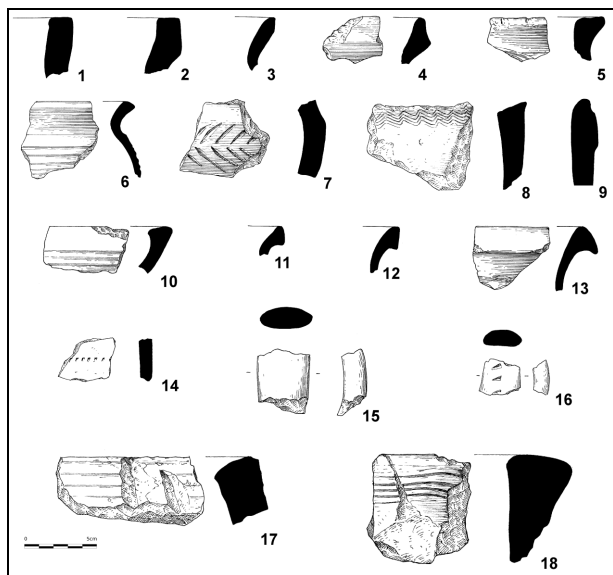
Vydáno v Brně roku 2010

Copyright ©2010 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 120. Rybníky. ZSO Tupanov. Keramický soubor z místa nálezů kostí.

Abb. 120. Rybníky. Wüstung Tupanov. Keramischer Fundkomplex aus der Anhäufung der menschlicher Skelettreste.

Obr. 121. Rybníky. ZSO Tupanov. Keramika z povrchového průzkumu. 1–9: mladohradištní, 10–18: 13–14. stol.

Abb. 121. Rybníky. Wüstung Tupanov. Keramik aus der Terrainbegehung. 1–9: jungslawisch, 11.–12. Jh., 10–18: 13–14. Jh.

Krumlov, kam ves později příslušela, teprve kolem poloviny 13. století vznikala.

Alena Hrbáčková, Rudolf Procházka

Literatura

CDM: Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae XI. V. Brandl (ed.), Brünn 1878.

ZDB: Die Landtafel des Markgraftthumes Mähren (1348–1466). Brünn. Cuda. J. Chytil, P. Chlumecký, K. Demuth, A. Wolfskron (eds.), Brünn 1856.

Hodeček, D. 2009: Doba husitská a její dozvuky (1319–1526). In: Z. Fišer (ed.): *Moravský Krumlov ve svých osudech*, Brno–Moravský Krumlov, 77–102.

Hrbáčková, A. 2009: Rybníky u Moravského Krumlova, Tupanov. Rkp. nálezové zprávy č. j. 5368/09. Uloženo: Archiv nálezových zpráv AÚ AV ČR, Brno, v. v. i.

Kaigl, J., Chaloupek, P. 1998: Vesnické románské kostely s chórovou věží a apsidou. Příspěvek architektů k poznání staveb dochovaných v českých zemích. *Zprávy památkové péče* 58, 261–275.

Nekuda, R. 1980: Korpus středověké keramiky datované mincemi z Moravy a Slezska. *Archaeologia historica* 5, 389–450.

Nekuda, V. 1961: *Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu*. Brno.

Procházka, R., Salaš, M. 2009: Raně středověké osídlení Moravskokrumlovska. In: Z. Fišer (ed.): *Moravský Krumlov ve svých osudech*, Brno–Moravský Krumlov, 31–38.

Salaš, M. 2009: Nejstarší obyvatelé přicházejí. Vývoj pravěkého osídlení Moravskokrumlovska. In: Z. Fišer (ed.): *Moravský Krumlov ve svých osudech*, Brno–Moravský Krumlov, 11–30.

Samek, B. 1999: *Umělecké památky Moravy a Slezska 2. svazek J/N*. Praha.

Resumé

Rybníky (Bez. Znojmo), „Tupanov“. Im Jahre 2009 wurde in der Abwässerungsrille an der Südseite der spätromanischen St. Margaretha-Kapelle eine Anhäufung der menschlichen Knochen mit Keramik aus der Wende vom 15. zum 16. Jahrhundert gefunden. Die ursprüngliche Pfarrkirche gehörte im Mittelalter zur Wüstung Tupanov, die erstmals 1358 erwähnt wurde. Dazu wurden Lesefunde in 2002 bei der Geländebegehung nördlich und nordwestlich der Kirche gemacht. Es handelt sich um Scherben des 11.–15. Jahrhunderts. Dem spätmittelalterlichen Dorf ging also eine hochmittelalterliche Siedlung voraus; es gab hier auch ältere Funde der Keramik des Prager Typs als auch einige sg. mittelburgwalzeitliche Gräber.

RÝMAŘOV (OKR. BRUNTÁL)

Lipová ulice. Novověk. Středověk. Povrchový průzkum.

Mezi Lipovou a Husovou ulicí bylo z výkopu nasbíráno několik střepů náležících do vrcholného středověku a raného novověku. Nejstarším nálezem je fragment okraje mísy, běžového oboustranného výpalu a s dvěma kapkami červené malby na horní ploše okraje, který můžeme vročit do 14. nebo 15. století. Z dalších nálezů se objevilo

žlutě a zeleně glazované zboží z 16.–17. století a dvě pivní láhve z počátku 19. století.

Nejedná se o první doklady středověkého a novověkého osídlení na této ulici. Již v minulém roce byla nasbírána ve stejném výkopu drobná kolekce téměř výlučně novověké keramiky a jednoho střepu hlásícího se do druhé poloviny 13. století (Hlubek 2009, 431).

Opavská ulice. Středověk. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum.

Na Opavské ulici byl nalezen kus hematitu nepravidelného tvaru o rozměrech 57 × 54 × 18 mm. Nález byl učiněn na severním okraji známé středověké předměstské osady na Bezručově ulici (Goš, Novák, Karel 1985, 184–227; Goš, Karel 2003, 297–302). V těchto místech se nejedná o první nálezy suroviny, ze které se vyrábělo železo, protože další dva kusy známe z objektu č. XXV a z objektu č. XLII pocházejí tři kusy rudy, 18 kusů strusky a 10 kusů slitků (Karel 1976). Oba objekty jsou datovány do III. fáze osídlení z 2. poloviny 13. století až počátku století následujícího.

Lukáš Hlubek

Literatura

Goš, V., Novák, J., Karel, J. 1985: Počátky osídlení Rýmařova. *Památky archeologické* LXXVI/1, 184–227.

Goš, V., Karel, J. 2003: Počátky Rýmařova, Nový pohled na předlokační osadu města. *Archaeologia historica* 28, 297–302.

Hlubek, L. 2009: Rýmařov (okr. Bruntál), Středověk a novověk. Povrchový průzkum. *Přehled výzkumů* 50, 431.

Karel, J. 1976: Rýmařov, zaniklé středověké sídliště na Bezručově ulice. Rkp. náleзовé zprávy za rok 1975. Uloženo: Městské muzeum Rýmařov.

Resumé

Rýmařov (Bez. Bruntál). In der Lipová StraÙe in Rýmařov hat der Autor einige Scherben gefunden, die wir ins 14. und weiter ins 16. und 17. Jh. datieren können.

Rýmařov (Bez. Bruntál). In der Opavská StraÙe wurde ein Stück des Hämatits gefunden. Weitere Bruchstücke von dem Eisenerz stammen aus dem Gebiet der mittelalterlichen Siedlung in der Bezručova StraÙe und wurden in den Objekten aus dem 2. Hälfte des 13. Jh und aus dem Anfang des 14. Jh gefunden.

SAZOVICE (OKR. ZLÍN)

Střed obce, parc. č. 49. Novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při stavbě rodinného domu byly zjištěny zbytky otopného zařízení s vypáleným dnem, které nelze přesněji interpretovat. Doprovázely ho pouze zlomky keramiky, které lze s největší pravděpodobností datovat do 18.–19. století. Stavení, které bylo zdemolováno a se kterým přepálený objekt souvisí, mohlo být vybudováno nejpozději v 19. století, možná i dříve. Je možné, že objekt je pozůstatkem otopného zařízení (hliněné pece) bývalého domu.

Ivan Čižmář

Resumé

Sazovice (Bez. Zlín), Intravilan. Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

SLAVKOV U BRNA (OKR. VYŠKOV)

Zámek. Středověk, novověk 14.–18. století. Komenda a zámek. Záchranný výzkum.

Lokalizace: ZM ČR 1 : 10 000 je na listu číslo 24-43-09, vymezena body: A: 74 mm od Z s.č., 303 mm od J s.č.; B: 80 mm od Z s.č., 304 mm od J s.č.; C: 80 mm od Z s.č., 302 mm od J s.č.; D: 74 mm od Z s.č., 301 mm od J s.č.

Zkoumaná plocha se nachází v původním středověkém jádru města na nádvoří barokního zámku v nadmořské výšce 220 m. Během celkových úprav nádvoří zámku ve Slavkově u Brna došlo k porušení několika archeologických situací. Nejprve byla ve výkopu pro svod povrchových vod odkryta torza lidských koster pocházejících patrně z hromadného hrobu, jehož část byla vykopána během archeologického výzkumu v roce 1996. Tento hrob je podle Ludvíka Belcrediho datován do 14. století, ale nelze jej přiřadit k žádné konkrétní události (Belcredi 1998). Ve výkopu byly zjištěny i požárové vrstvy, které však nebylo možné jednoznačně datovat. Byly nalezeny i zbytky jílu, který byl použit v 18. století k hydroizolaci starších gotických sklepů.

Zajímavým zjištěním bylo odhalení existence dosud neznámé stavby ve východní části nádvoří (v místech, kde se obloukovitě rozevírá jižní a severní křídlo zámku). Podle stanoviska NPÚ nebyla o této stavbě dosud žádná zmínka. Jednalo se o cihlové základy trojprostorové stavby. Oproti původnímu předpokladu, že stavba nebyla dosud nikdy odkryta, se ukázalo, že k jejímu odhalení došlo v druhé polovině dvacátého století minimálně jednou. Důkazem toho jsou novodobé cihly, kterými bylo původní barokní zdivo opravováno, a použití novodobých omítek. Otázkou zůstává původní účel této stavby. Mohlo se jednat o původní vjezd do zámeckého areálu nebo jde o základy čtvrtého, později nerealizovaného křídla zámku, což se jeví jako pravděpodobnější varianta.

Na přelomu 17. a 18. století došlo podle projektu Domenica Martinelliho k vybudování západního a jižního křídla zámku. Poté byly práce asi na 20 let přerušeny a přestavba pokračovala až ve třetí dekádě 18. století již podle změněného projektu. Dodnes však není známo, co vše se z původního projektu podařilo realizovat či pouze začít. Je tedy možné, že základy stavby objevené na nádvoří patří právě čtvrtému, později nerealizovanému křídlu zámku.

Blanka Mikulková

Literatura

Belcredi, L. 1998: Komenda Řádu německých rytířů ve Slavkově u Brna. *Pravěk NŘ* 8, 341–369.

Resumé